

WNIOSKI KOŃCOWE

konferencji pt. PARTNERSTWO WE WSPÓŁDZIAŁANIU. SAMORZĄDOWY WYMIAR WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ NA POLSKO-SŁOWACKIM POGRANICZU

która została zorganizowana przez Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY
w Nowym Targu dnia 24.11.2016 r.

Międzynarodowa aktywność władz i wspólnot lokalnych jest istotnym przejawem stosunków międzynarodowych, które zmieniają się wraz z uwarunkowaniami prawnymi, administracyjnymi i finansowymi.

Władze i wspólnoty terytorialne są odrębnymi, istotnymi uczestnikami życia międzynarodowego.

Współpraca transgraniczna i międzynarodowe partnerstwo gmin i miast są gwarantem dobrych stosunków sąsiedzkich, budują zrozumienie w bezpośrednich codziennych kontaktach społeczności lokalnych i samorządów na poziomie obywatelskim i samorządowym.

Rozszerzanie i wzmacnianie partnerstw polskich i słowackich samorządów wymaga działań na rzecz bezpośredniego i kompleksowego wsparcia współpracy transgranicznej tych podmiotów w wymiarze lokalnym i europejskim.

Możliwość nawiązania trwałej współpracy z partnerem z drugiej strony granicy i jej kontynuowania w kolejnych projektach jest wskazywana przez samorzady jako jedna z najważniejszych korzyści realizacji transgranicznych programów, podobnie jak możliwość wzajemnego poznawania się i budowanie dobrosąsiedzkich relacji.

Skuteczne funkcjonowanie, kompetencje, wola współpracy i kontaktów i uzupełnianie się we wspólnych działaniach, a nie konkurencyjność jest dobrze widoczna i charakteryzuje współpracę na polsko-słowackim pograniczu.

Potencjał współpracy samorządowej na polsko-słowackim pograniczu i wielki dorobek widoczne są w trwałych efektach tej współpracy, wspólnych inwestycjach, projektach, aktywnej współpracy w ramach Euroregionu „Tatry” prowadzonej już od 22 lat, dwustronnych kontaktach samorządów, których przedstawiciel w codziennej praktyce spotykają się i realizują wspólne inicjatywy, dążąc do rozwiązywania problemów, na jakie napotykają społeczności polsko-słowackiego pogranicza.

Dobre i stabilne partnerstwo samorządów, realizowane w oparciu o standardy i zasady pozwala na skuteczną realizację wspólnych przedsięwzięć, rozwiązywanie problemów pogranicza, lepsze zrozumienie i komunikację pomiędzy partnerami samorządowymi.

Profesjonalizacja współpracy samorządów, zwiększanie kompetencji pracowników jednostek samorządu terytorialnego w zakresie znajomości przepisów i języka, wyposażenie ich w praktyczne umiejętności przełoży się na wzrost jakości prowadzonej współpracy międzynarodowej. Stąd pomimo wysokiego poziomu współpracy pomiędzy polskimi i słowackimi samorządami istnieje potrzeba realizowania takich działań jak np. szkolenia, warsztaty, kursy skierowanych do pracowników administracji samorządowej.

Bezpośrednie kontakty społeczności lokalnych, wielowiekowe wspólne dziedzictwo kulturowe, wspólne zasoby przyrodnicze, bliskość językowa, podobne tradycje, mają zasadnicze znaczenie dla współpracy na polsko-słowackim pograniczu i jej jakości.

Nierówne struktury administracyjne po polskiej i słowackiej stronie, różny dostęp do środków z funduszy europejskich na współpracę transgraniczną są barierami, które utrudniają bilateralną współpracę.

Oczekuje się dostrzeżenia i wzmocnienia roli euroregionów po stronie słowackiej, aby zlikwidować dotychczasowe bariery i nierównowagę np. w dostępie do zarządzania mikroprojektami po stronie słowackiej.

Tradycyjna współpraca międzypaństwowa została uzupełniona przez nowe formy i narzędzia współpracy samorządów lokalnych, takie jak np. euroregiony i europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej, co jest gwarantem jej rozwijania na coraz wyższym poziomie.

Podmioty prawne takie jak Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej mogą poprzez swoje działania, potencjał i rolę wzmocniać merytoryczne zaplecze polsko-słowackiej współpracy międzynarodowej.

Euroregion „Tatry” jest ważnym podmiotem kształtowania dobrosąsiedzkich stosunków na pograniczu polsko-słowackim oraz istotnym ogniwem w procesie integracji europejskiej. Programy Współpracy Terytorialnej zapewniają Związkowi Euroregion „Tatry” środki na rozwijanie współpracy polsko-słowackiej.

W ciągu 22 lat dzięki pracy organicznej polskich i słowackich samorządów oraz dzięki środkom unijnym przeznaczonym na współpracę terytorialną Euroregion „Tatry” stał się rozpoznawalną i stabilną strukturą współpracy transgranicznej w sensie organizacyjnym, prawnym, socjologicznym.

Istotne jest dalsze wzmocnianie, popieranie i ułatwianie współpracy transgranicznej jako istotnego elementu współpracy międzynarodowej państwa. We współpracy tej ważną rolę odgrywają takie instytucje, jak euroregiony oraz Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej.

EUWT TATRY jako sformalizowana i trwała struktura współpracy, powstała w oparciu o porządek prawny Unii Europejskiej powinno wspierać i promować takie działania zarówno w wymiarze

lokalnym, jak i europejskim. Z drugiej strony konieczne jest również rozwijanie współpracy EUWT z innymi podmiotami i partnerami, co pozwoli na wzmocnienie jego roli, większą widoczność Ugrupowania w regionie i na poziomie europejskim, budowanie partnerskich relacji z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi.

EUWT TATRY jako wspólny transgraniczny podmiot, który samodzielnie spełnia wszystkie kryteria partnerstwa jest narzędzie służącym samorządom członkowskim Euroregionu „Tatry” do lepszej absorpcji środków unijnych, zwłaszcza w ramach Programu Interreg V-A PL-SK 2014-2020. Taką rolę EUWT TATRY realizuje na przykład w transgranicznym projekcie flagowym pt. „Historyczno-kulturowo-przyrodniczy szlak wokół Tatr – etap II”, który jest modelowym przykładem współpracy samorządów, EUWT i Euroregion „Tatry”.

Rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego ws. EUWT nr 1082/2006 (od którego zatwierdzenia mija w 2016 roku 10 lat) oraz forma EUWT stwarza jednostkom samorządu terytorialnego ogromne możliwości w sferze realizacji usług użyteczności publicznej, np. w zakresie przygotowywania wspólnych planów zagospodarowania przestrzennego, publicznego transportu zbiorowego, ochrony zdrowia.

Utworzenie EUWT TATRY pozwoli realizować polsko-słowacką współpracę na wyższym poziomie formalnym, prawnym, merytorycznym, instytucjonalnym. Umożliwiają to ramy prawne rozporządzeń. Ważne jest, aby podmioty takie jak EUWT mogły również liczyć w swoich działaniach na dostrzeżenie ich potencjału i wsparcie przez władze krajowe, regionalne i lokalne.

Dla dalszego rozwoju polsko-słowackiej współpracy poprzez funkcjonowanie EUWT TATRY istotne jest, aby ten nowy europejski podmiot współpracy transgranicznej:

- był w stanie skutecznie funkcjonować pod względem organizacyjno-kadrowym i finansowym
- mógł efektywnie pozyskiwać środki unijne jako jedyny beneficjent oraz wspierać samorządy lokalne w przygotowaniu i wdrażaniu transgranicznych projektów
- był traktowany przez Instytucję Zarządzającą Programem Interreg VA PL-SK 2014-2020 jako istotny partner w realizacji założeń tego Programu